

SCHRIJFOEFENINGEN

Op reis door België

Meester Warre
www.meesterwarre.be
@meester_warre
Meester Warre

Een postkaartje uit België

Uitleg voor de leerkracht

Bij deze schrijfopdracht schrijven de leerlingen een postkaartje naar een vriend of vriendin. Ze kiezen zelf een Belgische provincie en stellen zich voor dat ze daar op reis zijn. Aan de hand van hun eigen reisverhaal vertellen ze over bezochte bezienswaardigheden, activiteiten en persoonlijke ervaringen. De focus van deze schrijfopdracht ligt op functioneel schrijven: een tekst schrijven voor een duidelijk doel en een bepaalde lezer, informatie op een samenhangende manier verwoorden en rekening houden met de kenmerken van een postkaart. De activiteit verloopt volgens de OVUR-strategie: Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren en Reflecteren.

- **Oriënteren:** de leerlingen ontdekken het doel en de opbouw van een postkaart.

  Bespreek klassikaal wat een postkaart is en waarom mensen er een schrijven. Bekijk eventueel een voorbeeld en bespreek welke onderdelen erop staan: een begroeting, een korte tekst over de reis, persoonlijke ervaringen en een afsluiting. Haal de kennis over de Belgische provincies en hun bezienswaardigheden opnieuw op. Bespreek bijvoorbeeld wat iemand in West-Vlaanderen, Antwerpen of Namen zou kunnen bezoeken.

- **Voorbereiden:** de leerlingen kiezen een provincie en verzamelen ideeën voor hun postkaart.

  De leerlingen kiezen een provincie van België waarin ze op reis willen gaan. Ze bedenken welke bezienswaardigheid ze bezoeken, wat ze daar zien of doen en wat ze ervan vinden. Ze noteren enkele kernwoorden of maken een kort schrijfschema. Stimuleer hen om niet alleen te vertellen waar ze geweest zijn, maar ook hun persoonlijke ervaringen en gevoelens te verwoorden.

- **Uitvoeren:** de leerlingen schrijven en versieren hun postkaart.

  De leerlingen schrijven een postkaart naar een vriend of vriendin. Ze beginnen met een begroeting, vertellen in enkele samenhangende zinnen over hun reis en sluiten af met een passende groet. Ze vermelden duidelijk in welke provincie ze verblijven en welke bezienswaardigheid ze bezochten. Stimuleer hen om volledige zinnen te schrijven, hoofdletters en leestekens correct te gebruiken en hun tekst na te lezen. Nadien versieren ze de voorkant van hun postkaart met een passende tekening of afbeelding.

- **Reflecteren:** de leerlingen controleren hun postkaart en denken na over hun schrijfprestatie.

  Aan de hand van een korte checklist controleren de leerlingen of hun postkaart alle nodige onderdelen bevat. Ze kijken na of ze hun provincie en bezienswaardigheid vermelden, hun ervaringen beschrijven en een begroeting en afsluiting gebruiken. Ze controleren ook hun spelling, hoofdletters en leestekens. Laat enkele leerlingen hun postkaart voorlezen aan een klasgenoot en bespreek wat een postkaart persoonlijk, duidelijk en leuk om te lezen maakt.

Oriënteren

Stel je voor dat je op reis bent in België. Je bezoekt een mooie stad, ontdekt een bijzonder gebouw of beleeft een leuke dag. Natuurlijk wil je dat graag vertellen aan een vriend of vriendin! Daarom schrijf je een postkaart. Je vertelt waar je bent, wat je hebt gedaan en wat je ervan vond. Vandaag kiezen we zelf een provincie en schrijven we over een leuke reiservaring.

Bekijk de postkaart en beantwoord de vragen.

Wie schreef de postkaart?

……

Wie ontving de postkaart?

……

Welke provincie bezoekt Lotte?

……

Wat bezocht Lotte allemaal in deze provincie?

……

……

Noteer de onderdelen van een postkaart bij de juiste kleur. Kies uit:

aanspreking – begroeting en naam – inleiding – slot – adresgegevens – midden

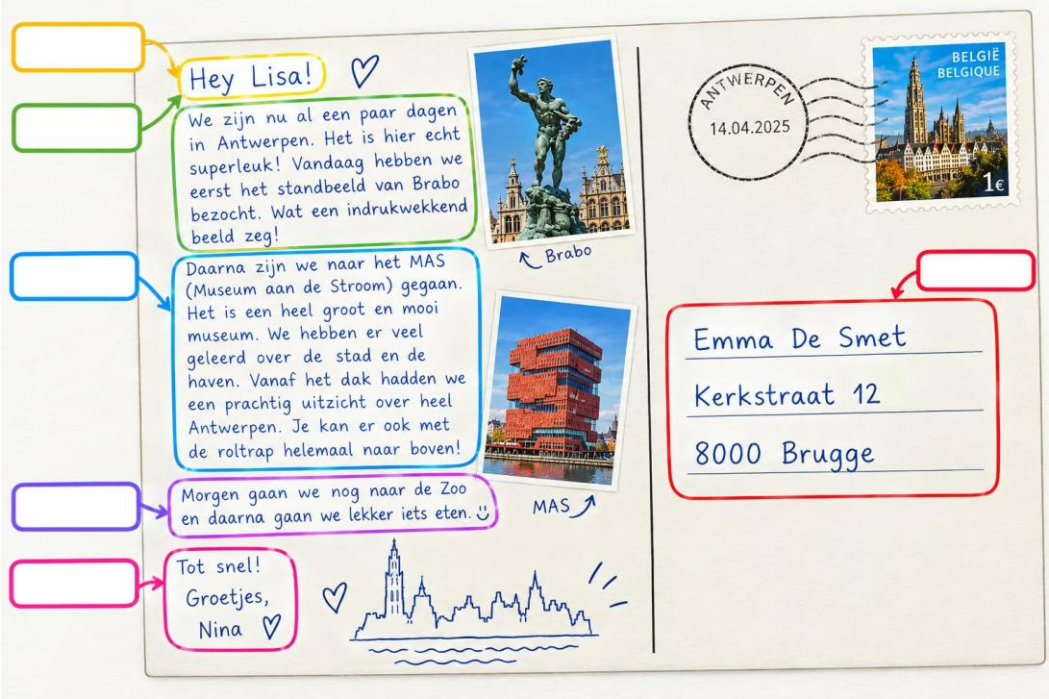

…… ……

…… ……

…… ……

Voorbereiden

België heeft heel wat mooie monumenten en andere bezienswaardigheden. In elke provincie valt er wel iets te ontdekken. Denk maar aan een hoge toren, een indrukwekkend standbeeld of een oud kasteel.

In deze fase van de schrijfopdracht kies je een provincie waarin jij op reis wilt gaan. Je kiest een monument dat je zeker wil bezoeken en je beslist ook aan wie je jouw postkaart wil schrijven.

Stap 1 – kies een provincie
Kies vanuit welke provincie jij een postkaart wil schrijven. Noteer de provincie hieronder en kleur deze op de kaart van België.

Ik ga op reis naar de provincie ……

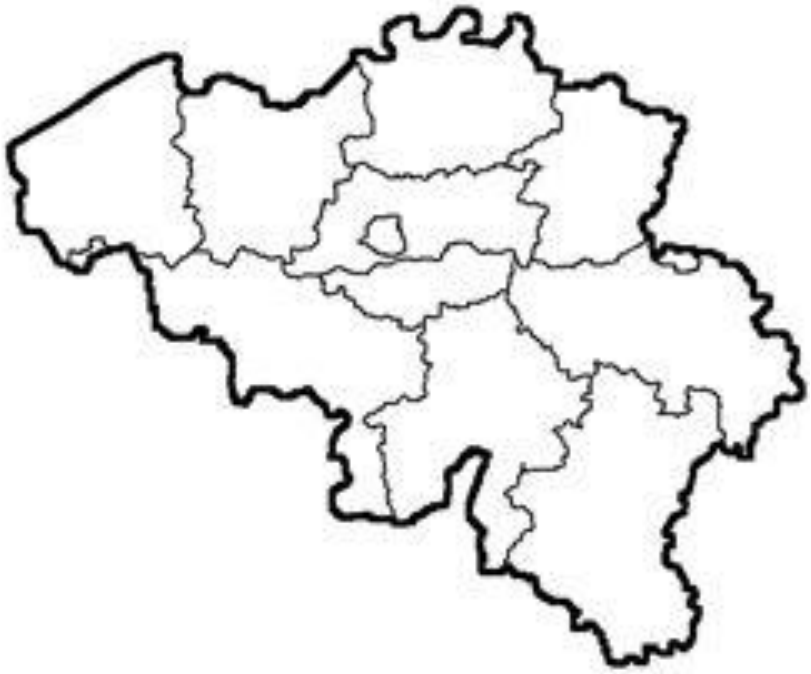

Stap 2 – kies een monument/bezienswaardigheid
In jouw postkaart moeten minstens twee bezienswaardigheden aan bod komen. Gebruik hiervoor het internet en vul de informatiefiche van je gekozen monumenten in.

MIJN EERSTE MONUMENT IS

……..

IN WELKE STAD VIND JE HET MONUMENT?

……

WAARVOOR DIENT HET MONUMENT OF WAARVOOR IS HET BEKEND?

……

MIJN TWEEDE MONUMENT IS

……..

IN WELKE STAD VIND JE HET MONUMENT?

……

WAARVOOR DIENT HET MONUMENT OF WAARVOOR IS HET BEKEND?

……

Stap 3 – kies aan wie je jouw postkaart zal schrijven.
Aan wie zal jij jouw postkaart bezorgen? Een vriend of vriendin, een familielid, je juf of meester?

Ik schrijf mijn postkaart aan ……

Uitvoeren

Je hebt een provincie gekozen en informatie verzameld over een monument dat je wilt bezoeken. Nu is het tijd om jouw reisverhaal te schrijven! Stel je voor dat je echt op reis bent. Je schrijft een postkaart naar een vriend of vriendin en vertelt over jouw bezoek. Gebruik je informatiefiche of inspiratie op te doen. Vertel niet alleen wat je hebt gezien, maar ook wat je ervan vond en wat je hebt beleefd.

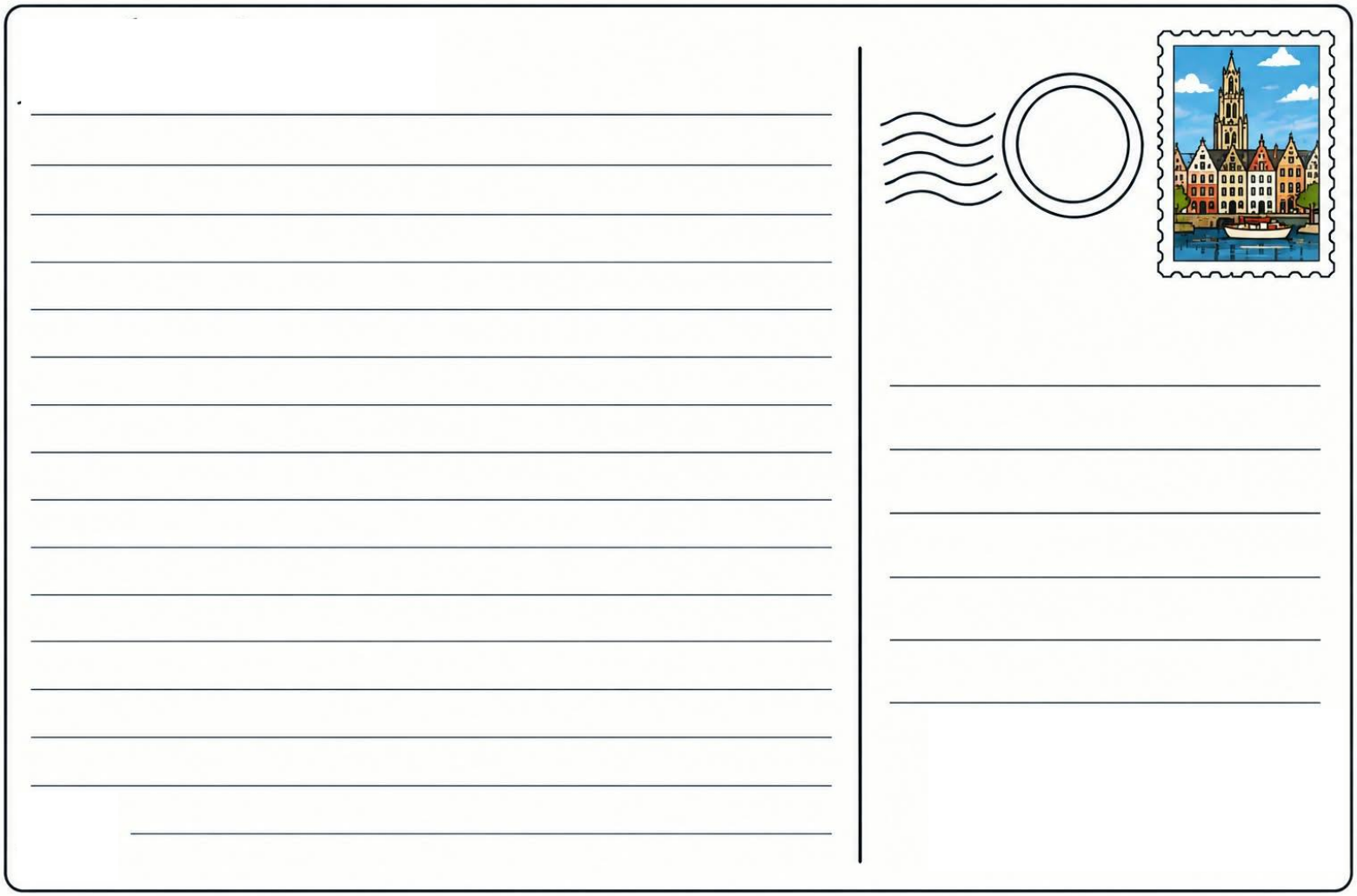

Reflecteren

Je hebt jouw postkaart geschreven en misschien zelfs mooi versierd. Tijd om terug te blikken op jouw schrijfwerk. Is het gelukt om je reisverhaal duidelijk te vertellen? Kan de ontvanger van jouw postkaart zich voorstellen wat je allemaal hebt beleefd?

	Dit ging goed. Dit kan ik al.
	Dit vond ik moeilijk. Hier had ik hulp bij nodig.
	Dit kan ik nog niet goed. Hier moet ik de volgende keer op letten.

	Ik verzamelde goede ideeën ter voorbereiding van mijn schrijfopdracht.
	Ik schreef een begroeting en een afsluiting.
	Ik vertelde over mijn gekozen provincie en monumenten.
	Ik beschreef wat ik tijdens mijn bezoek heb gezien of beleefd.
	Ik vertelde wat ik van mijn bezoek vond.
	Ik schreef volledige zinnen.
	Ik gebruikte hoofdletters en leestekens.

Mijn reisbrochure

Uitleg voor de leerkracht

Bij deze schrijfopdracht maken de leerlingen een reisbrochure om een Belgische provincie aan te prijzen. Ze kiezen een provincie en verzamelen informatie over de bezienswaardigheden en streekproducten die er te ontdekken zijn. Vervolgens verwerken ze deze informatie in een aantrekkelijke brochure waarmee ze andere mensen willen overtuigen om de provincie te bezoeken. De focus ligt op informatief en overtuigend schrijven: informatie selecteren, in eigen woorden verwoorden en op een aantrekkelijke manier presenteren. De activiteit verloopt volgens de OVUR-strategie: Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren en Reflecteren.

- **Oriënteren:** de leerlingen ontdekken wat een reisbrochure is en waarvoor ze dient.

  Bekijk samen een voorbeeld van een reisbrochure. Bespreek welke informatie erin staat en hoe foto's, titels en korte tekstjes de lezer nieuwsgierig maken. Bespreek hoe je iemand kunt overtuigen om een bepaalde provincie te bezoeken.

- **Voorbereiden:** de leerlingen kiezen een provincie en verzamelen informatie.

  De leerlingen kiezen een Belgische provincie en zoeken informatie over minstens twee bezienswaardigheden en één streekproduct. Ze noteren kernwoorden over wat er te zien, te doen of te proeven valt. Ze bedenken ook waarom een bezoek aan hun provincie de moeite waard is.

- **Uitvoeren:** de leerlingen schrijven en ontwerpen hun reisbrochure.

  De leerlingen maken een brochure met een aantrekkelijke titel, een korte voorstelling van de provincie, informatie over de gekozen bezienswaardigheden en een streekproduct. Ze voegen tekeningen of afbeeldingen toe en proberen de lezer enthousiast te maken met overtuigende zinnen. Stimuleer hen om volledige zinnen te schrijven, hun informatie logisch te ordenen en hun tekst na te lezen.

- **Reflecteren:** de leerlingen beoordelen hun reisbrochure en geven elkaar feedback.

  De leerlingen controleren met een checklist of alle onderdelen aanwezig zijn en of hun informatie duidelijk is. Laat hen hun brochure aan een klasgenoot voorstellen. De klasgenoot vertelt welke plek hem of haar het meest aanspreekt en waarom. Bespreek wat een reisbrochure aantrekkelijk en overtuigend maakt.

Oriënteren

Stel je voor dat je een toeristische gids bent. Jij kent een mooie provincie van België en wilt andere mensen overtuigen om er op reis te gaan. Je vertelt over bijzondere monumenten, leuke plaatsen om te bezoeken en lekkere streekproducten. Hoe zorg er ervoor dat iemand na het lezen van jouw tekst zin krijgt om die provincie te ontdekken? Je gaat zelf een reisbrochure maken! Met jouw brochure neem je de lezer mee op ontdekkingstocht door jouw provincie.

Bekijk de brochure en beantwoord de vragen.

Over welke provincie gaat deze reisbrochure?

……

Welke plekken kan je volgens de brochure bezoeken in West-Vlaanderen?

……

……

Welk streekproduct staat er in de kijker?

……

Wat maakt deze brochure aantrekkelijk?

……

……

Voorbereiden

Nu je weet hoe een reisbrochure eruitziet, is het tijd om jouw eigen brochure voor te bereiden. Kies één provincie van België die jij graag in de kijker wilt zetten. Je verzamelt informatie over drie leuke plekken om te bezoeken, een lekker streekproduct en andere bijzondere dingen die jouw provincie aantrekkelijk maken. Met die informatie maak je straks jouw eigen reisbrochure.

Stap 1 – kies een provincie
Kies één van de tien provincies van België. Noteer deze en kleur de provincie op de kaart van België.

Ik maak een brochure van de provincie ……

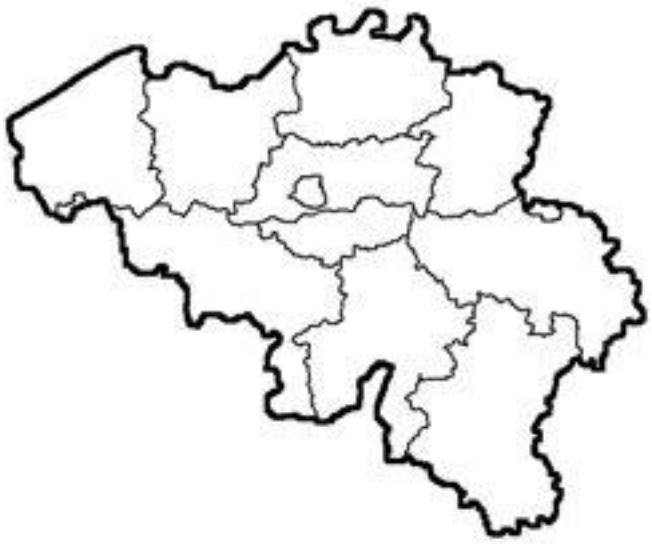

Stap 2 – kies drie bezienswaardigheden

Welke drie plekken moeten toeristen volgens jou zeker bezoeken? Dat mogen monumenten, musea, mooie steden, natuurgebieden of andere bijzondere plaatsten zijn.

BEZIENSWAARDIGHEID I

……..

IN WELKE STAD LIGT DEZE PLEK?

……

Kleef hier een foto.

WAT KAN JE ER ZIEN OF DOEN?

……

……

BEZIENSWAARDIGHEID II

……..

IN WELKE STAD LIGT DEZE PLEK?

……

Kleef hier een foto.

WAT KAN JE ER ZIEN OF DOEN?

……

……

BEZIENSWAARDIGHEID III

……..

IN WELKE STAD LIGT DEZE PLEK?

……

Kleef hier een foto.

WAT KAN JE ER ZIEN OF DOEN?

……

……

Stap 3 – Kies een lekker streekproduct

Elke provincie heeft lekkere producten of specialiteiten die je er kunt ontdekken. Denk bijvoorbeeld aan een typisch gebakje, kaas, snoepje of ander streekproduct.

MIJN STREEKPRODUCT IS

……..

IN WELKE STAD LIGT DEZE PLEK?

……

Kleef hier een foto.

WAT KAN JE ER ZIEN OF DOEN?

……

……

Stap 4 – zoek een leuk weetje over jouw provincie.

Elke provincie heeft wel iets bijzonders of verrassends. Zoek een leuk weetje dat je nog niet wist. Misschien is er een bijzonder record, een grappige traditie of een opvallend stukje geschiedenis. Schrijf het weetje in de post-it.

Uitvoeren

Je hebt een provincie gekozen en informatie verzameld over drie bezienswaardigheden, een streekproduct en een leuk weetje. Nu is het tijd om jouw eigen reisbrochure te maken! Zorg ervoor dat je brochure er aantrekkelijk uitziet en dat iedereen zin krijgt om jouw provincie te ontdekken. De blanco brochure vind je op de volgende pagina.

Schrijf hier de naam van jouw provincie op een leuke, creatieve manier. Schrijf er eventueel ook de slogan bij. *VB. West-Vlaanderen, de gedreven provincie.*	Schrijf hier de namen van de 3 bezienswaardigheden. Schrijf onder elke naam een woordje uitleg. Wat kan je er doen? Waarom moet je het zeker bezoeken?	Schrijf hier de naam van jouw streekproduct. Geef er een woordje uitleg bij. Waar komt het vandaag? Waarom moeten mensen dit zeker eens proeven? Kleef er een foto bij van het streekproduct.
Kleef hier enkele algemene foto's van jouw provincie	Kleef bij elke bezienswaardigheid een foto.	Schrijf hier het weetje over jouw provincie.

Reflecteren

Je hebt jouw postkaart geschreven en misschien zelfs mooi versierd. Tijd om terug te blikken op jouw schrijfwerk. Is het gelukt om je reisverhaal duidelijk te vertellen? Kan de ontvanger van jouw postkaart zich voorstellen wat je allemaal hebt beleefd?

	Dit ging goed. Dit kan ik al.
	Dit vond ik moeilijk. Hier had ik hulp bij nodig.
	Dit kan ik nog niet goed. Hier moet ik de volgende keer op letten.

	Ik beschreef drie bezienswaardigheden.
	Ik vertelde waar je de bezienswaardigheden kunt vinden.
	Ik stelde een streekproduct voor.
	Ik vertelde een leuk weetje over mijn provincie.
	Ik gebruikte volledige en duidelijke zinnen.
	Ik gebruikte hoofdletters en leestekens.
	Ik zorgde ervoor dat mijn brochure netjes en overzichtelijk is.

Een avontuur in een Belgisch monument

Uitleg voor de leerkracht

Bij deze schrijfopdracht schrijven de leerlingen een spannend verhaal dat zich afspeelt op een Belgische bezienswaardigheid. Ze kiezen een bekende plek in België, zoals het Gravensteen, het Atomium, de Menenpoort of de Ijzertoren en bedenken wat daar onverwachts of mysterieus gebeurt. De leerlingen leren hoe ze een verhaal opbouwen met een duidelijk begin, een spannend midden en een passend slot. Ze oefenen om gebeurtenissen logisch op elkaar te laten volgen en hun fantasie te gebruiken en hun verhaal aantrekkelijk te maken voor de lezer. De activiteit verloopt volgens de OVUR-strategie: Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren en Reflecteren.

- **Oriënteren:** de leerlingen ontdekken wat een spannend verhaal is en hoe een schrijver de lezer nieuwsgierig maakt.

  Bespreek klassikaal wat een spannend verhaal is en welke elementen een verhaal spannend kunnen maken. Denk aan een geheimzinnige gebeurtenis, een onverwacht geluid, een verborgen plek of een mysterie dat opgelost moet worden. Bekijk eventueel een voorbeeld van een spannend verhaal en bespreek de opbouw: een begin waarin de personages en de plaats worden voorgesteld, een midden waarin iets spannends gebeurt en een einde waarin het verhaal wordt afgerond. Haal de kennis over de Belgische bezienswaardigheden opnieuw op. Bespreek bijvoorbeeld wat er zich zou kunnen afspelen bij het Gravensteen, het Atomium of de Menenpoort.

- **Voorbereiden:** de leerlingen kiezen een Belgische bezienswaardigheid en bedenken wat er in hun spannende verhaal zal gebeuren.

  Laat de leerlingen een Belgische bezienswaardigheid kiezen die als decor voor hun verhaal dient. Ze bedenken wie de hoofdpersonages zijn, waar en wanneer het verhaal zich afspeelt en welke spannende gebeurtenis plaatsvindt. Ze noteren hun ideeën in kernwoorden en denken na over hoe het verhaal begint, hoe de spanning wordt opgebouwd en hoe het verhaal eindigt. Stimuleer hen om hun fantasie te gebruiken en een origineel verhaal te bedenken.

- **Uitvoeren:** de leerlingen schrijven hun spannende verhaal en zorgen voor een duidelijke opbouw.

  Laat de leerlingen hun verhaal uitschrijven aan de hand van hun voorbereiding. Ze beginnen met een boeiend begin waarin de personages en de bezienswaardigheid worden voorgesteld. Vervolgens beschrijven ze een spannende gebeurtenis die het verhaal op gang brengt en de lezer nieuwsgierig maakt. Tot slot schrijven ze een passend einde waarin het avontuur wordt afgerond. Stimuleer hen om volledige zinnen te schrijven, gebeurtenissen logisch op elkaar te laten volgen en gevoelens, beschrijvingen en verrassingen te gebruiken om hun verhaal levendig te maken. Laat hen hun tekst nalezen en controleren op spelling, hoofdletters en leestekens.

- **Reflecteren:** de leerlingen beoordelen hun spannende verhaal en geven elkaar feedback.

  Laat de leerlingen hun verhaal opnieuw lezen aan de hand van een checklist. Ze controleren of hun verhaal zich afspeelt op een Belgische bezienswaardigheid, een duidelijk begin, midden en einde heeft en voldoende spannend is. Vervolgens lezen ze hun verhaal voor aan een klasgenoot of wisselen ze hun teksten uit. De klasgenoot vertelt welk moment hij of zij het spannendst vond en geeft een tip om het verhaal nog boeiender te maken. Bespreek klassikaal welke elementen ervoor zorgen dat een verhaal de lezer tot het einde nieuwsgierig houdt.

Oriënteren

Een spannend verhaal neemt de lezer mee op avontuur. Er gebeurt iets onverwachts, geheimzinnigs of verrassends. Jouw verhaal speelt zich af op een Belgische bezienswaardigheid. Denk bijvoorbeeld aan het Gravensteen, het Atomium of de Menenpoort. In deze fase bekijken we uit welke drie delen een spannend verhaal bestaat.

Wat zijn de drie delen van een spannend verhaal?

inleiding

Wie, waar en wanneer?

Je vertelt wie er meedoet, waar het verhaal zich afspeelt en in welke tijdsperiode we zitten.

midden

Wat gebeurt er?

Er gebeurt iets onverwachts. De personages ontdekken iets geheimzinnigs en proberen te onderzoeken wat er aan de hand is.

slot

Hoe loopt het af?

Het mysterie wordt opgelost of het verhaal eindigt met een verrassende wending.

Lees elk stukje verhaal. Is het een inleiding, midden of slot?

Voorzichtig opende ik het deurtje en zag ik een smalle trap die naar beneden leidde. Ik hoorde vreemde geluiden uit de donkere gang komen. Mijn hart begon sneller te kloppen. Wat zou daar beneden verstopt zitten?

……

Op een zonnige zaterdag bezocht ik samen met mijn klas het Gravensteen in Gent. Terwijl de gids ons over ridders en kastelen vertelde, ontdekte ik plots een klein deurtje achter een oud wandtapijt.

……

Beneden ontdekte ik een oude kist met daarin een brief van een ridder. De gids vertelde dat de brief honderden jaren oud was. Wat een bijzonder avontuur! Ik zou deze dag nooit meer vergeten.

……

Voorbereiden

Voordat je begint te schrijven, denk je eerst goed na over je verhaal. Zo weet je wat er zal gebeuren en kan je straks vlotter schrijven. Dit moet je doen voor je kan beginnen met schrijven:

☐ Kies een Belgische bezienswaardigheid.

☐ Bedenk je personages.

☐ Verzin iets spannends.

☐ Bedenk het einde.

☐ Noteer je ideeën.

Stap 1 – kies een bezienswaardigheid.
In welke Belgische bezienswaardigheid speelt jouw verhaal zich af? Kleur de provincie waar je deze bezienswaardigheid kan terugvinden.

Hier speelt mijn verhaal zich af:

……..

Stap 2 – bedenk een spannende gebeurtenis.
Denk na over een spannende gebeurtenis en schrijf deze op. Kom je niet op een leuk idee? Gebruik dan de lijst met gebeurtenissen op de volgende pagina.

Dit zal er gebeuren: ……

……..

Lijst met spannende ideeën

- [ ] Je vindt een mysterieuze brief.
- [ ] Je hoort plots een vreemd geluid.
- [ ] Je ontdekt een verborgen deur.
- [ ] Je vindt een sleutel die nergens lijkt bij te horen.
- [ ] Je vindt een oude kaart met een kruis erop.

Stap 3 – kies jouw personages.
Het is tijd om te bepalen wie er mag meespelen in jouw verhaal!

A. Wie speelt de hoofdrol?

- [ ] **Ikzelf**
  Je beleeft het avontuur zelf, alleen of met een vriend.
- [ ] **Een kind of een groep kinderen**
  Bijvoorbeeld twee vrienden of een klasgroep.
- [ ] **Een verzonnen personage**
  Bijvoorbeeld een ridder, een jonge detective, ...

B. Wie is er nog mee?

- [ ] een vriend of vriendin
- [ ] een broer of zus
- [ ] een gids

Stap 4 – verzamel alle informatie
In deze voorbereiding bepaalde je waar het verhaal zich afspeelt, wat er zal gebeuren en wie er allemaal meespeelt. Tijd om al die informatie te verzamelen! Noteer in kernwoorden wat er zal gebeuren in jouw inleiding, midden en slot.

inleiding

Wie, waar en wanneer?

Je vertelt wie er meedoet, waar het verhaal zich afspeelt en in welke tijdsperiode we zitten.

……

……

midden

Wat gebeurt er?

Er gebeurt iets onverwachts. De personages ontdekken iets geheimzinnigs en proberen te onderzoeken wat er aan de hand is.

……

……

slot

Hoe loopt het af?

Het mysterie wordt opgelost of het verhaal eindigt met een verrassende wending.

……

……

Uitvoeren

Nu je alle informatie voor jouw verhaal verzameld hebt, is het tijd om jouw verhaal echt te schrijven. Volg daarvoor deze stappen:

- **Stap 1 – Schrijf het begin**
  Vertel waar je bent, wie er meespeelt en wat jullie aan het doen zijn.

- **Stap 2 – Schrijf een spannend midden.**
  Er gebeurt iets onverwachts. Beschrijf wat je ontdekt, hoort of meemaakt. Wat doe je? Hoe loopt het avontuur verder?

- **Stap 3 – Schrijf het einde.**
  Vertel hoe het avontuur afloopt. Wordt het geheim opgelost of volgt er nog een verrassing?

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Reflecteren

Je verhaal is af! Tijd om even na te denken over je werk. Lees je verhaal nog eens rustig door. Wat ging goed? Wat vond je moeilijk? Waar had je hulp bij nodig? Controleer ook of je verhaal een duidelijk begin, midden en einde heeft. Vul daarna de reflectie in. Denk goed na over wat je al goed kunt en wat je de volgende keer nog beter wilt doen.

	Dit ging goed. Dit kan ik al.
	Dit vond ik moeilijk. Hier had ik hulp bij nodig.
	Dit kan ik nog niet goed. Hier moet ik de volgende keer op letten.

	Ik verzamelde voldoende informatie voor het schrijven van mijn verhaal.
	Ik zorgde voor een goede IMS-structuur (= inleiding, midden en slot).
	Ik maakte mijn verhaal spannend.
	Ik zorgde voor een goed einde van mijn verhaal.
	Ik gebruikte volledige en duidelijke zinnen.
	Ik gebruikte hoofdletters en leestekens.
	Ik controleerde mijn spelling.